

P. R. Nowak
Kieckel

Warszawa, dnia 27 stycznia 2020 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.17.2018.mko/EU/AB.9

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.) w związku z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.), dalej *ustawa o oś*, zawiadamiam strony postępowania, że, postanowieniem znak: DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.17.2018.mko/EU/AB.7, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uchylił w części i w tym zakresie orzekł lub umorzył postępowanie I instancji, a w pozostałej części utrzymał w mocy postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2017 r., znak: WONS-OŚ.4236.6.2017.AC.4, nakładające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn. *Elektrownia wiatrowa Bielice* oraz określające zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Z treścią postanowienia strony postępowania mogą zapoznać się w siedzibie:

- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00 – 922 Warszawa,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71 – 637 Szczecin,
- Urzędzie Gminy Bielice, ul. Niepokalanej 34, 74-202 Bielice.

Doręczenie postanowienia stronom postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego obwieszczenia o jego wydaniu.

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Dyrektor Departamentu
Ocen Oddziaływania na Środowisko
A. Jasińska
Anna Jasińska

Wywieszono w dniach: od do.....

Pieczęć urzędu:

Art. 49 kpa Strony mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organów administracji publicznej przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania, jeżeli przepis szczególny tak stanowi; w tych przypadkach zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Art. 74 ust. 3 ustawy o oś Jeżeli liczba stron postępowania:

- 1) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 2) w sprawie uchylecia lub zmiany, stwierdzenia nieważności, stwierdzenia wygaśnięcia decyzji, o której mowa w pkt 1, lub wznowienia postępowania w sprawie tej decyzji - przekracza 20, stosuje się przepis art. 49 *kpa*.

Warszawa, dnia 7 stycznia 2020 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚ/ZIL.420.17.2018.mko/EU/AB.4

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.), dalej *kpa*, po rozpatrzeniu zażalenia Vortex Energy Windpark Sp. z o.o. z dnia 15 grudnia 2017 r. na postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2017 r., znak: WONS-OŚ.4236.6.2017.AC.4, nakładające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn. *Elektrownia wiatrowa Bielice* oraz określające zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko,

1. uchylam pkt II.5 postanowienia w całości i w tym zakresie orzekam:

„Opis przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na poszczególne komponenty środowiska i obszary chronione oraz planowane do ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień:

- a) potencjalny wpływ na ornitofaunę z uwzględnieniem poszczególnych faz cyklu życiowego (migracje, żerowanie, legi, odchowanie młodych, koczowanie, zimowanie) na podstawie rocznego monitoringu przedrealizacyjnego;
- b) potencjalny wpływ na chiropterofaunę, z uwzględnieniem lotów patrolowych, żerowania i tras wędrówkowych, podczas realizacji i eksploatacji inwestycji na podstawie rocznego monitoringu przedrealizacyjnego;
- c) potencjalny wpływ na stosunki wodne i organizmy związane z ekosystemami wodnymi oraz od wody zależnymi, zwłaszcza podczas realizacji przedsięwzięcia, wynikający np. z konieczności wykonywania wykopów pod fundamenty i ewentualnego ich odwadniania;
- d) wywoływanie przez przedsięwzięcie efektu bariery ekologicznej;
- e) potencjalny wpływ na zdrowie ludzi.”

2. uchylam pkt II.9 i II.11 postanowienia w całości i w tym zakresie umarzam postępowanie I instancji;

3. w pozostałej części utrzymuję w mocy ww. postanowienie.

UZASADNIENIE

Cytowanym w sentencji postanowieniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, dalej RDOŚ w Szczecinie, biorąc za podstawę art. 63 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.), dalej *ustawa ooś*, stwierdził konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określił zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko, dalej *raport ooś*, dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2017 r. RDOŚ w Szczecinie odmówił wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji planowanej turbiny wiatrowej z uwagi na brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu inwestycji. Przedmiotowe postanowienie zostało wydane po ponownym rozpatrywaniu sprawy w związku z uchyleniem w całości przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, postanowienia RDOŚ w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2017 r., znak: WONS-OŚ.4235.5.2017.AC.1, i przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji (postanowienie GDOŚ z dnia 11 września 2017 r., znak: DOOŚ-DŚII.4236.2.2017.mk).

W dniu 18 grudnia 2017 r. (data stempla pocztowego) Vortex Energy Windpark Sp. z o.o., działająca przez Grzegorza Gawrycha, wniosła skutecznie do organu II instancji zażalenie na postanowienie RDOŚ w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2017 r. Skarżąca zarzuciła naruszenie licznych przepisów prawa materialnego i procesowego, które miały bezpośredni i istotny wpływ na wynik sprawy, a także wskazała, że prawidłowe procedowanie przedmiotowej sprawy skutkowałoby stwierdzeniem braku potrzeby przeprowadzenia oceny (art. 63 ust. 2 *ustawy oos*), ewentualnie, określeniem zakresu raportu adekwatnego do niewielkiej skali i wpływu inwestycji na środowisko.

W szczególności przedmiotowemu postanowieniu zarzucono:

1. naruszenie art. 63 ust. 1 *ustawy oos*, poprzez błędną jego sumbsumpcję i przyjęcie, że przedmiotowe przedsięwzięcie wymaga, w świetle kryteriów wskazanych w ww. przepisie prawa, przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, podczas gdy niewielka skala inwestycji i jej minimalny wpływ na środowisko, opisane w karcie informacyjnej przedsięwzięcia, tego nie potwierdzają;

2. naruszenie art. 63 ust. 2 *ustawy oos*, poprzez jego niezastosowanie i stwierdzenie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, co nie znajduje uzasadnienia w niewielkiej skali inwestycji i jej minimalnym wpływie na środowisko;

3. naruszenie art. 12 § 1, 50 § 1 i 64 § 2 *kpa*, poprzez ich niezastosowanie i zaniechanie wezwania wnioskodawcy w sytuacji powzięcia przez organ wątpliwości, co do oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Skarżący podmiot podkreśla, że organ I instancji w pierwszej kolejności winien wezwać stronę do uzupełnienia karty informacyjnej przedsięwzięcia, a dopiero po bezskutecznym wezwaniu, zgodnie z zasadą przezorności, uprawniony był do stwierdzenia konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (jeżeli istotne aspekty środowiskowe inwestycji winny zostać szczegółowo zweryfikowane), co jest zgodne ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. akt: II OSK 1837/11;

4. naruszenie art. 63 ust. 1 *ustawy oos*, art. 7 i 77 oraz art. 8, 9 i 11 *kpa*, poprzez określenie zakresu *raportu oos* nieadekwatnego do charakteru, skali i zakresu planowanego przedsięwzięcia, a także uwarunkowań środowiskowych miejsca realizacji inwestycji (w tym odległości od terenów chronionych), w szczególności w zakresie:

- ochrony przyrody. Żądane informacje powinny zostać uzupełnione w drodze stosownego wezwania organu I instancji lub, ewentualnie, ich zakres nie powinien zostać ustalony tak szeroko, z uwagi na znaczne odległości inwestycji od obszarów chronionych i jej małą skalę. W opinii skarżącego podmiotu, oddziaływanie planowanego zamierzenia inwestycyjnego na ornitofaunę i chiropterofaunę będzie znikome ze względu na lokalizację przedsięwzięcia na terenach rolnych i ww. odległość od terenów chronionych. Dlatego też, w ocenie skarżącego, wystarczającym byłoby skrócenie rocznego

monitoringu i obserwacji tych grup zwierząt do okresu ich największej aktywności (tj. czerwiec – październik),

- ochrony przed hałasem, która została w sposób wyczerpujący przedstawiona w karcie informacyjnej przedsięwzięcia i nie wymaga uzupełnienia. Oddziaływanie akustyczne na tereny sąsiednie będzie wykluczone z uwagi na konieczność zachowania odpowiedniej odległości turbiny od zabudowań mieszkalnych (lub granicy terenów przewidzianych prawem miejscowym na funkcje mieszkalne),

- zagadnień wskazanych w pkt 3 i 6-12 zaskarżonego postanowienia. Wszystkie ww. zagadnienia są opisane w sposób wystarczający w karcie informacyjnej przedsięwzięcia, ewentualnie mogły zostać uzupełnione przez stronę w wyniku wykonania wezwania organu lub też pozostają bez znaczenia z uwagi na skalę, rozmiary i oddziaływanie przedsięwzięcia;

5. naruszenie art. 7 i 77 § 1 *kpa*, poprzez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie obiektywnej i kompleksowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz pominięcie słusznego interesu strony. W opinii skarżącej, automatyczne, pozbawione głębszej analizy, nałożenie przez RDOŚ w Szczecinie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko jest bezpodstawne i stanowi przejaw nieuzasadnionego formalizmu organu I instancji;

6. naruszenie art. 8, 9 i 11 *kpa*, poprzez ich niezastosowanie i zaniechanie wyczerpującego wyjaśnienia wnioskodawcy zasadności przesłanek, którymi kierował się organ przy podejmowaniu rozstrzygnięcia, w szczególności, w obliczu kompletności materiału dowodowego (w tym karty informacyjnej przedsięwzięcia) i możliwości jego uzupełnienia w toku postępowania;

7. określenie zakresu *raportu oos*, który nie może być aż tak szeroki jak przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r. *o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych* (Dz. U. z 2016 r., poz. 961), dalej *ustawa w zakresie elektrowni wiatrowych*, wprowadzającej obostrzenia względem odległości elektrowni od budynków mieszkalnych oraz terenów objętych ochroną akustyczną i przyrodniczą;

8. nałożenie obowiązku oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia składającego się z 1 turbiny wiatrowej. W opinii skarżącej i w przywołanych przez nią przykładach, dla przedsięwzięć polegających na budowie 1-3 turbin wydawane były decyzje o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania, szczególnie w przypadku, gdy decyzje te zapadły przed dniem 16 maja 2016 r., tj. przed wejściem w życie *ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych* wprowadzającej rygorystyczne warunki realizacji tego typu inwestycji.

Skarżąca spółka wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, tj. o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko lub, ewentualnie, o uchylenie postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Organ drugiej instancji, po rozpatrzeniu przedmiotowej sprawy w całości, co do okoliczności faktycznych i prawnych, ustalił i zważył, co następuje.

Na wstępie podkreślić należy, że, z uwagi na datę wniesienia kompletnego wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (29 marca 2017 r.), w przedmiotowym postępowaniu znajdują zastosowanie przepisy *kpa* w brzmieniu opublikowanym w Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm. Materiałną podstawą orzekania stanowią zaś przepisy *ustawy oos* w brzmieniu opublikowanym w Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm. Wskazać należy jednak, że, ze względu na wejście w życie w toku postępowania

odwoławczego ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2019 r., poz. 1721), przepisy art. 63 stosuje się w brzmieniu nadanym ww. ustawą (por. art. 4 ust. 2 ww. ustawy).

Niniejsze przedsięwzięcie, co ujęto w zaskarżonym postanowieniu, zostało zakwalifikowane zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), jako instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m. Zważywszy, że inwestycja zalicza się do elektrowni wiatrowych, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy w zakresie elektrowni wiatrowych, organem właściwym do wydania zaskarżonej decyzji był RDOŚ w Szczecinie (na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. r ustawy o.o.s.). Powyższe uzasadnia, z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 ustawy o.o.s., właściwość rzeczową i instancyjną GDOŚ w niniejszej sprawie.

Przechodząc do badania zgodności skarżonego postanowienia z przepisami prawa wskazać należy, że z jego uzasadnienia wynika, że oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia na część komponentów środowiska będzie nieznaczące, m.in. ze względu na bardzo małą skalę inwestycji. Jednak prawdopodobieństwo wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania w pozostałym zakresie, tj. przede wszystkim na awifaunę (w szczególności ptaki wodno-błotne), chiropterofaunę, oddziaływanie na krajobraz i skumulowane oddziaływanie akustyczne, jest, w świetle uwarunkowań wskazanych w art. 63 ust. 1 ustawy o.o.s., bardzo wysokie. Analiza akt sprawy dokonana przez organ odwoławczy pozwala dodatkowo na dodanie do ww. uwarunkowań krytycznych (uzasadniających przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko) także potencjalne:

1. oddziaływania skumulowane na krajobraz;
2. oddziaływania na orlika krzykliwego;
3. oddziaływania na awifaunę:

3a. w związku z nakładaniem się podobnych oddziaływań przez wiele farm wiatrowych napotykanym przez ptaki na trasie migracji (tzw. efekt skumulowany – Telleria J.L., 2009. *Potential impacts of winds farms on migratory birds crossing Spain*. Bird Conservation International 19);

3b. w związku z ograniczeniem możliwości przemieszczania się gatunków pomiędzy obszarami Natura 2000, co w konsekwencji prowadzić może do zaburzenia integralności i spójności ich sieci.

Odnosnie powiązania przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi istniejącymi (por. karta informacyjna przedsięwzięcia, str. 44) inwestycjami wskazać należy uzupełniająco względem uzasadnienia rozstrzygnięcia I instancji, że oddziaływania skumulowane nie będą ograniczać się tylko do oddziaływań akustycznych, ale z wysokim prawdopodobieństwem obejmą także oddziaływania na krajobraz. Bezsprzecznie bowiem w otoczeniu przedmiotowego przedsięwzięcia zlokalizowane są inne istniejące instalacje (Zespół elektrowni wiatrowych Bielice – 10 elektrowni wiatrowych oraz PW BIELICE – 2 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy do 5 MW), z których najbliższej, w odległości ok. 520 m, znajduje się zespół 18 turbin w miejscowości Parsówek, którego łączna moc wynosi 36 MW. Nagromadzenie na obszarze o równinnym i jednostajnym (rolnym) charakterze krajobrazu inwestycji tego samego typu (w szczególności tak dużych jak wyżej wskazana) niewątpliwie prowadzi do powstania wielu wyraźnych dominant krajobrazowych, a w konsekwencji do zaburzenia ładu przestrzennego i możliwości wystąpienia znaczącego oddziaływania w tym zakresie.

Jeśli chodzi o orlika krzykliwego to wskazać należy za kartą informacyjną przedsięwzięcia (str. 40), że w najbliższym sąsiedztwie inwestycji występują strefy ochrony tego gatunku. Organ odwoławczy ustalił na podstawie wiedzy własnej w tym zakresie, że strefy te zlokalizowane są dokładnie w odległości 1,8 km od analizowanej elektrowni wiatrowej. Mimo to, w jego ocenie, bez wykonania inwentaryzacji przyrodniczej nieuprawnione jest stwierdzenie o braku wpływu elektrowni na występowanie tego gatunku. Warto podkreślić, że orlik krzykliwy jest objęty w Polsce ochroną ścisłą. Jest typowym ptakiem wędrownym, tzw. migrantem dalekodystansowym. Wędrowka jesienna zaczyna się w pierwszej dekadzie września, natomiast na wiosnę pierwsze orliki pojawiają się w Polsce w trzeciej dekadzie marca. Przestrzenie życiowe orlika krzykliwego wyróżniają się wysokim stopniem naturalności i zajmują duże obszary, relatywnie niepofragmentowane i niezabudowane. Urządzenia przemysłu wiatrakowego zmieniają charakter takiego obszaru i w związku z tym mogą wpływać na użytkowanie przestrzeni oraz prowadzić do kolizji. Przede wszystkim w małych resztkowych populacjach orlika krzykliwego (w Polsce liczebność orlika oceniana jest na 2300-2700 par, w tym maksymalna liczba par lęgowych w powiecie przyckim wynosi od 1 do 5 (Mirski P. i in., 2014, *Krajowy program ochrony orlika krzykliwego*. Komitet Ochrony Orłów, Olsztyn). Biorąc pod uwagę tak małą liczebność orlika, ważny jest każdy pojedynczy osobnik, a dodatkowe straty prowadzą do pogorszenia stanu zachowania tegoż gatunku. Następstwem strat dorosłych ptaków podczas okresu lęgowego jest niewątpliwie zmniejszona liczba lęgów. Rozwój energetyki wiatrowej stanowi potencjalne, ale realne zagrożenie dla orlika również z uwagi na fakt, iż strefy o potencjalnie najbardziej korzystnych warunkach wietrznych w znacznym stopniu nakładają się na główne krajowe centra występowania orlika krzykliwego (Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł., 2013. *Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000*. GDOŚ, Warszawa).

Użytkowane pola uprawne są dla orlików atrakcyjnym miejscem łowów, dlatego tereny, na których planowana jest budowa przedmiotowej siłowni wiatrowej, mogą stanowić miejsce ich żerowania. W okresie dorastania piskląt samce oddalają się czasami nawet na odległości powyżej 5-10 km od gniazda, choć zazwyczaj ich stałe łowiska oddalone są w promieniu 2-3 km. Dlatego też odległość niespełna 2 km od strefy ochrony należy uznać za niewielką. Rozmiary rewiru wykorzystywanego przez ptaki różnią się w poszczególnych latach, a także porach roku, co należy również uwzględnić na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia.

W zakresie oddziaływania na ptaki wskazać należy, że obecność farmy wiatrowej może wpływać na awifaunę na kilka sposobów. W przypadku migrantów, jak również ptaków odbywających przeloty pomiędzy gniazdem lub miejscem odpoczynku a żerowiskami, farma wiatrowa może spowodować nie tylko śmierć w wyniku kolizji z rotorem, ale także zmianę trasy i sposobu lotu ptaków. Powyższe zjawisko (tzw. efekt bariery) jest rodzajem odstraszenia ptaków będących w locie. Przeszkoda na trasie przelotu może spowodować nieznaczną zmianę kierunku lotu, szybkości czy pułapu, aż do omijania i unikania terenu farmy wiatrowej. Skutkiem tego oddziaływania jest zwiększenie wydatków energetycznych, co może prowadzić do pogorszenia kondycji zwierząt. W przypadku efektu bariery skala wpływu jest uzależniona od tego, jak często ptaki mu podlegają. Szczególnie istotny może być w sytuacji rozdzielania ważnych dla ptaków obszarów i wielokrotnych przelotów wydłużoną trasą, np. noclegowisko – żerowisko lub gniazdo – żerowisko. Efekt bariery jest powszechnym zjawiskiem, któremu podlega większość gatunków ptaków.

Należy podkreślić, że farma wiatrowa zlokalizowana na trasie dolotu na żerowisko, jeśli jest postrzegana jako bariera, powoduje dla poszczególnych osobników nadłożenie drogi dwukrotnie podczas doby przez kilkanaście-kilkadziesiąt (a niekiedy i sto) dni w ciągu roku. Nawet przy niskich jednostkowych kosztach energetycznych może się to przekładać na zauważalne koszty skumulowane, będące ubocznym produktem zwiększonego zużycia energii i owocujące podwyższoną śmiertelnością ptaków. Z tym przypadkiem mamy do czynienia np. w odniesieniu do migrujących łabędzi czy gęsi, które w miejscach przystanków na trasie wędrówki z reguły wykazują tego typu zachowania.

Niekorzystne jest także nakładanie się podobnych oddziaływań przez wiele farm napotykanym przez ptaki na trasie migracji, co określane jest jako tzw. efekt skumulowany (Telleria J.L., 2009. Potential impacts of wind farms on migratory birds crossing Spain. Bird Conservation International 19).

Nie tylko na etapie eksploatacji, ale też budowy elektrowni wiatrowej obserwowane są zaburzenia w zachowaniu ptaków. Mogą być one wypierane do mniej dogodnych miejsc, co ogranicza możliwości reprodukcji, żerowania czy przeżycia.

Bezsprzecznie zaś na terenie objętym wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i jego sąsiedztwie występują warunki sprzyjające bytowaniu gatunków potencjalnie kolizyjnych z elektrowniami wiatrowymi. Śródpolne oczka wodne, tereny podmokłe oraz pola uprawne mogą być wykorzystywane przez faunę zarówno jako tereny żerowiskowe, lęgowe, czy koczowiskowe na etapie migracji. Dlatego też przedstawienie wyników monitoringu przyrodniczego jest niezbędne w celu oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko. Stwierdzenie braku negatywnego wpływu możliwe jest wyłącznie w oparciu o rzeczywiste, zebrane informacje o środowisku.

Tymczasem inwestor na potwierdzenie tezy o braku znaczącego wpływu na awifaunę powołuje się na wyniki Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych pochodzące z raportu z realizacji Monitoringu Ptaków Polskich, wykonanego na zlecenie Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Powyższe badania nie są jednak, w ocenie GDOŚ, miarodajne w kontekście uwarunkowań przedmiotowego przedsięwzięcia. Przedstawione dane obejmują bowiem obszar próbny zlokalizowany około 10 km od planowanej inwestycji i dotyczą obszaru Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice PLB320005, pokrywającego się w 96% z obszarem Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006. Jest to ważny obszar dla ptaków lęgowych, a także dla gatunków migrujących, takich jak np. gęś białoczelna i zbożowa, których powyższe badania nie obejmowały. Obserwacjom podlegały jedynie pospolite ptaki lęgowe. W ramach ww. monitoringu na każdej powierzchni próbnej wykonywane były wczesnowiosenne oraz późnowiosenne liczenia ptaków. Przedstawione wyniki nie obejmują więc ptaków występujących na tym obszarze np. w okresie migracji jesiennych czy zimowania.

W dalszej części karty informacyjnej przedsięwzięcia przedstawiono także wyniki inwentaryzacji fauny, wykonanej do waloryzacji przyrodniczej gminy Bielice. Mimo, iż zaprezentowane stanowiska fauny leżą w pobliżu inwestycji, wątpliwości wzbudza, czy dane pokazują stan faktyczny, ponieważ jak można wnioskować z tabel nr 4-6 (karta, str. 35) – dane zarejestrowano w latach 1997-1998.

W przedstawionej dokumentacji zabrakło także oceny wpływu na znajdujące się w bliskiej odległości od planowanej farmy wiatrowej dwa obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Jeziora Wełyńskie PLB320018 oraz Jezioro Miedwie i okolice PLB320005. W karcie informacyjnej nie przedstawiono zaś rzetelnych wyników inwentaryzacji przyrodniczej, na podstawie których organ obydwu instancji miałyby możliwość oceny wpływu inwestycji na ww. obszary Natura 2000. Należy

podkreślić, że obydwa obszary są ważnymi ostojami ptasimi. Obszar Natura 2000 Jeziora Wełtyńskie, ze względu na swoje położenie pomiędzy innymi obszarami ptasimi ma kluczowe znaczenie dla spójności sieci Natura 2000. Jest łącznikiem przede wszystkim pomiędzy OSO Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 oraz OSO Dolina Dolnej Odry PLB320003. Obszar Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 jest ważnym miejscem zarówno dla ptaków lęgowych m.in. wodniczki i kulika wielkiego, jak i ptaków migrujących. Zgrupowania ptaków wodnych i wodno-błotnych podczas migracji osiągają tu kilkadziesiąt tysięcy osobników. Obszar Natura 2000 Jeziora Wełtyńskie obejmuje zespół małych jezior śródpolnych, otoczonych przez pola uprawne, łąki i pastwiska. Największe jezioro to jez. Wełtyńskie o pow. 360 ha. Na jeziorze znajdują się wyspy oraz niewielkie połączenia szuwarów trzcinowych. Siedliska gatunków ptaków ważnych dla Wspólnoty, zajmują tu niemal 100% powierzchni ostoi. W obszarze ochronie podlegają m.in. ptaki, dla których stwierdzono duże prawdopodobieństwo zderzeń z turbiną wiatrową. Są to gęś białoczelną i zbożowa, gęgawa oraz łabędź krzykliwy (Chylarecki P. i in., 2011. *Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki – Projekt*. GDOŚ, Warszawa).

Gęś białoczelną jest w Polsce gatunkiem nielegowym, przelotnym (główny przelot jesienny: X-XI, główny przelot wiosenny: III-IV). Podczas wędrówek, prowadzonych zarówno w dzień, jak i w nocy, gęsi zatrzymują się na rozległych nizinnych łąkach i pastwiskach, polach uprawnych, a także terenach podmokłych i stepowych. W łagodniejsze zimy licznie zimuje lokalnie w zachodniej Polsce. Żeruje w odległości do 15 km od miejsc odpoczynku (odległość planowanej inwestycji do obszaru Natura 2000 Jeziora Wełtyńskie to ok. 3,8 km). Podczas wędrówek i zimowania żerują na uprawach m.in. pszenicy, owsa, ziemniaków. W ciągu dnia stada gęsi białoczelną żerują zwykle na otwartych polach i łąkach, wieczorem wracają z żerowisk do miejsc odpoczynku na otwartej wodzie.

Wędrówka jesienna gęsi zbożowej, kolejnego gatunku charakteryzującego się dużą kolizyjnością z turbiną wiatrową, na tereny zimowania trwa od początku września do końca grudnia. Ptaki wędrują w ciągu dnia i nocą w stadach liczących kilkanaście – kilkadziesiąt osobników. Głównym składnikiem pokarmu są zielone części roślin. Jesienią i zimą są to liście traw, zbóż ozimych, rzepaku. Gęsi zjadają także nasiona pozostałe na ścierniskach. Miejscem największych koncentracji podczas wędrówki jesiennej i wiosennej od wielu lat jest teren Parku Narodowego Ujście Warty. Innym ważnym dla gęsi miejscem jest jez. Miedwie. Obszarem regularnego zimowania gatunku są zachodnie i południowo zachodnie części kraju.

Okresowo bardzo liczne w Polsce gęsi (Staszewski A., Czeraszewicz R. 2001. *Rozmieszczenie i liczebność gęsi w Polsce podczas jesienną migracji i zimowania w latach 1991-1997*. Not. Orn. 42) należą do ptaków wyjątkowo wrażliwych na płoszenie i obecność struktur terenowych, które mogą zmniejszać bezpieczeństwo. Ptaki te wymagają dużych, nieosłoniętych przestrzeni, takich jak rozległe akweny wodne stanowiące noclegowiska oraz duże, otwarte pola będące żerowiskami. Notowany jest silny odstraszający efekt obecności turbin wiatrowych na migrujące i żerujące gęsi. Powoduje on zmiany miejsc żerowania lub nawet porzucanie dotychczas zajmowanych żerowisk (Larsen J.K., Madsen J. 2000. *Effects of wind turbines and other physical elements on field utilization by pink-footed geese: a landscape perspective*. Landscape Ecology 15).

W przedstawionej dokumentacji zabrakło również określenia przewidywanego oddziaływania inwestycji na obszar Natura 2000 – Jezioro Miedwie i okolice PLB320005. Na omawianym terenie występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej

Czerwonej Księgi. Przedmiotami ochrony na tym obszarze są m.in. wodniczka, krakwa, gęś białoczelną i zbożowa, gęgawa, bąk, rybitwa czarna, błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) i łąkowy (*Circus pygargus*), łabędź krzykliwy, łyska, żuraw, podróżniczek, kania czarna i ruda, siewka złota, perkoz dwuczuby, ohar, czajka. Wśród gatunków o bardzo wysokim i wysokim ryzyku zderzenia z turbiną wiatrową, można tu spotkać kanię czarną i rudą oraz błotniaka stawowego i łąkowego. Dla błotniaków stawowych i łąkowych turbiny wiatrowe stanowią barierę podczas przemieszczania się i stwarzają ryzyko kolizji. Błotniaki należą do najbardziej zagrożonych kolizjami gatunków (podczas przelotów na lęgowiska i żerowiska, w czasie powietrznych toków, polowań i nauki latania młodych ptaków).

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice wśród zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk wskazano: niepokojenie i płoszenie ptaków na noclegowiskach, żerowiskach i trasach migracji (łabędź krzykliwy), zwiększona śmiertelność ptaków spowodowana kolizjami z elektrowniami wiatrowymi (łabędź krzykliwy, siewka, czajka), kolizjami z elektrowniami wiatrowymi i zaburzenia w swobodnych wędrówkach przez lokalizacje elektrowni wiatrowych na trasach wędrówek – efekt fragmentacji krajobrazu (gęś zbożowa, gęś białoczelną).

W związku z powyższym, podczas badań oddziaływania na obszary specjalnej ochrony ptaków konieczne jest przeanalizowanie możliwości przemieszczania się ptaków pomiędzy obszarami Natura 2000, z uwzględnieniem zachowania integralności i spójności sieci obszarów Natura 2000, a także tras migracji gatunków będących przedmiotem ochrony. Teren przeznaczony pod planowaną inwestycję otoczony jest polami uprawnymi oraz łąkami, a w dalszej odległości obszarami Natura 2000, dlatego siłownia wiatrowa może stanowić przeszkodę na trasie lotu ptaków z gniazda czy noclegowiska do żerowiska. W związku z faktem, że na terenie wyżej wymienionych obszarów Natura 2000 występują ptaki wędrownie niezbędne jest także uwzględnienie podczas monitoringów przyrodniczych stałych tras migracji gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na ww. obszarach, a co za tym idzie przeprowadzenie badań ornitologicznych w cyklu rocznym (w godzinach dziennych i nocnych).

W zakresie oddziaływania na chiropterofaunę wskazać należy uzupełniająco względem uzasadnienia organu I instancji, że uwarunkowania terenu znajdującego się w granicach oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia oraz potwierdzona obecność nietoperzy w pobliskich terenach chronionych jednoznacznie świadczy o możliwości wystąpienia wpływu planowanej elektrowni na nietoperze.

Należy podkreślić, że w zasięgu potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia położony jest obszar o znaczeniu dla Wspólnoty – Wzgórza Bukowe PLH320020, którego jednym z przedmiotów ochrony jest nocek duży (*Myotis myotis*). Zgodnie z danymi literaturowymi (Dietz C., Helvesen O. v., Nill D., 2009. *Bats of Britain, Europe and Northeastern Africa*. A&C Black: 1-400) odległości przelotów między schronieniami a żerowiskami dla tego gatunku mogą sięgać 26 km, choć zwykle nie jest to więcej niż 15 – 20 km. W związku z tym rozpatrywana inwestycja może negatywnie wpływać na tego przedstawiciela chiropterofauny, zwłaszcza jako bariera na trasie przelotów osobników bytujących w obszarze Natura 2000. Obecność przedstawicieli chiropterofauny w tym: mopka, mroczka późnego, nocka łydkowłosego, nocka rudego, nocka dużego, nocka Natterera, borowca wielkiego, karlika większego, karlika malutkiego, gacka brunatnego oraz mroczka posrebrzanego stwierdzono na terenie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”, oddalonego o niespełna 5 km od planowanej inwestycji.

Farmy wiatrowe oddziałują na chiropterofaunę na kilka sposobów zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji m.in. poprzez utratę miejsc żerowania i tras przelotu na żerowiska, utratę kryjówek, utratę lub zmianę długodystansowych tras przelotu, śmiertelność w wyniku kolizji z rotorem lub urazu ciśnieniowego. Nie stwierdzono również żadnej istotnej statystycznie zależności między liczbą wiatraków wchodzących w skład farmy, a liczbą ginących nietoperzy przypadających na jedną turbinę. Należy więc uznać, że pojedyncza turbina przyczynia się w równym stopniu do śmiertelnych kolizji przedstawicieli chiropterofauny, jak turbiny pracujące w większych zespołach (Rydell J., Bach L., Dubourg-Savage M.J., Green M., Rodrigues L., Hendenström A., 2010a. *Bat mortality at wind farms in northwestern Europe*. Acta Chiropterologica 12).

Pojawienie się na polach uprawnych wysokich struktur krajobrazowych, jakimi są elektrownie wiatrowe, może powodować, że obszar farmy przestanie mieć dla nietoperzy charakter terenu otwartego. Wieże i turbiny elektrowni są często najwyższymi dostrzegalnymi punktami w krajobrazie i mogą przyciągać nietoperze jako punkty orientacyjne w trakcie długodystansowej nawigacji, miejsca gromadzenia się większej liczby osobników w związku z zachowaniami socjalnymi, np. godami (Cryan P.M., Brown A.C., 2007. *Migration of bats past a remote island offers clues towards the problem of bat fatalities at wind turbines*. Biological Conservation 139), a nawet jako kryjówek, będące odpowiednikiem wysokich drzew (Kunz T. H., Arnett E. B., Erickson W. P., Hoar A. R., Johnson G. D., Larkin R. P., Strickland M. D., Thresher R. W., Tuttle M. D., 2007b. *Ecological impacts of wind energy development on bats: questions, research needs, and hypotheses*. Front. Ecol. Environ. 5). Ponadto w otoczeniu wiatraków mogą gromadzić się owady przyciągane tam m.in. podwyższoną temperaturą powietrza wokół gondoli czy światełkami. Powoduje to, że nietoperze żerują niekiedy wokół wiatraków i może być to główną przyczyną wysokiej śmiertelności niektórych gatunków osiadłych, zwłaszcza karlika malutkiego (*Pipistrellus pipistrellus*) i mroczka pozłocistego (*Eptesicus nilssonii*), a także gatunków wędrownych, których najwyższa śmiertelność przypada na miesiące przed rozpoczęciem sezonu godowego, np. mroczka posrebrzanego (*Vespertilio murinus*).

Wbrew zatem twierdzeniom skarżącej spółki, niewielka skala i rozmiar inwestycji, z którą mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, nie jest równoznaczna z nieznacznym jej wpływem na środowisko. Pod uwagę należy bowiem wziąć wszystkie kryteria wskazane w art. 63 ust. 1 *ustawy o oś* i wzajemne powiązania między nimi. Jeżeli analiza ww. uwarunkowań wykaże możliwość znaczącego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, w jakimkolwiek ze wskazanych w tym przepisie aspektów, powinnością organu jest, kierując się zasadą przezorności, nałożenie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W myśl tej zasady, nie w pełni rozpoznane negatywne oddziaływanie na środowisko „wymusza” podjęcie wszelkich możliwych środków zapobiegawczych wobec podejmowanej działalności. Podkreślenia wymaga, że przesłanki wskazane w art. 63 ust. 1 *ustawy o oś* oparte są, woła prawodawcy, wyłącznie na merytorycznych podstawach środowiskowych. Zatem, przy kwalifikacji przedsięwzięć do inwestycji wymagających oceny oddziaływania na środowisko nie wyważa się słusznego interesu strony (i, co zostało wskazane w zażaleniu, bezpodstawnego narażenia jej na zbędną, skomplikowaną i rozbudowaną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko) z kwestiami środowiskowymi. Wobec powyższego, dokonana przez organ I instancji ocena zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego pod kątem uwarunkowań środowiskowych (określonych w art. 63 ust. 1 *ustawy o oś*) nie jest tym samym przejawem jego *nieuzasadnionego formalizmu* (co twierdzi skarżąca spółka), a

działaniem na podstawie i w granicach przepisów prawa. Karta informacyjna przedsięwzięcia nie stanowi przy tym jedyne źródła wiedzy o przedsięwzięciu i jego wpływie na środowisko w postępowaniu w przedmiocie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Organ ma bowiem obowiązek, w oparciu o swoją specjalistyczną wiedzę w zakresie ocen o oddziaływaniu na środowisko, dokonać krytycznej analizy karty, uwzględniając także i inne dowody zgromadzone w sprawie oraz uzyskane od organów współdziałających opinie. W przedmiotowym postępowaniu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach poprzez brak zajęcia stanowiska w określonym czasie stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (por. zaskarżone postanowienie, str. 4). Niemniej jednak należy mieć na uwadze, że kompetencje ww. organu opiniującego ograniczają się wyłącznie do kwestii ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych (por. art. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 ze zm.)), które nie przesądziły w przedmiotowym przypadku o rozstrzygnięciu sprawy.

W tym stanie rzeczy, RDOŚ w Szczecinie prawidłowo stwierdził konieczność przeprowadzenia oceny w zaskarżonym postanowieniu. Podnoszone w tym zakresie zarzuty (pkt 1 i 2) nie zasługują zatem na uwzględnienie.

Odnosząc się do argumentacji strony dotyczącej konieczności uzupełniania karty informacyjnej przedsięwzięcia w przypadku pojawienia się wątpliwości co do oddziaływania inwestycji na środowisko (pkt 3), uznać należy ją za chybioną. Przedłożona w sprawie karta była w pełni zgodna z wymaganiami określonymi w art. 62a *ustawy oos* w związku z art. 63 ust. 1 *ustawy oos*. Organ I instancji nie miał zatem żadnych podstaw do jej uzupełnienia na podstawie art. 50 § 1 *kpa*. Nie było także żadnych podstaw do usuwania braków formalnoprawnych wniosku o wydanie decyzji z dnia 5 czerwca 2017 r., co uzasadniałoby zastosowanie przywołanego w zażaleniu art. 64 § 2 *kpa*. Wniosek ten był kompletny i skutecznie wszczął postępowanie w sprawie wydania przedmiotowej decyzji zgodnie z art. 73 ust. 1 *ustawy oos*. Karta informacyjna przedsięwzięcia nie stanowi ponadto dokumentu, którego zadaniem jest rozstrzygnięcie wszelkich wątpliwości co do oddziaływania inwestycji. Temu zadaniu ma bowiem sprostać opracowany, zgodnie z wymogami art. 66 ust. 1 *ustawy oos*, raport o oddziaływaniu na środowisko, którego weryfikacja wraz z uzyskaniem wymaganych prawem opinii i uzgodnień i zapewnieniem udziału społeczeństwa składa się na ocenę oddziaływania na środowisko. W jej wyniku, określone zostają skuteczne działania minimalizujące i kompensujące oddziaływania, jakie wiązać się mogą z realizacją przedsięwzięcia na etapie jego budowy, eksploatacji i likwidacji. Rolą karty informacyjnej przedsięwzięcia jest zaś jedynie indywidualna kwalifikacja przedsięwzięć pod względem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Karta, wbrew nieprawidłowo stosowanym praktykom, nie stanowi zatem zminimalizowanej wersji raportu o oddziaływaniu na środowisko, której uzupełnienie pozwoliłoby na skrócenie procedury i w rezultacie nieprzeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Wobec powyższego, RDOŚ w Szczecinie, stwierdzając w oparciu o kryteria wymienione w art. 63 ust. 1 *ustawy oos*, możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, słusznie odstąpił od dalszego uzupełniania karty informacyjnej przedmiotowej inwestycji. Przywołany przez stronę skarżącą pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażony w wyroku z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. akt: II OSK 1837/11, nie neguje konieczności stwierdzenia oceny oddziaływania na środowisko

w uzasadnionych w świetle art. 63 ust. 1 *ustawy oos* przypadkach, jak ma to miejsce w przedmiotowej sprawie. Stwierdza jedynie, że spełniająca wymagania ustawowe karta informacyjna przedsięwzięcia, nawet pozbawiona informacji o precyzyjnych ilościach wprowadzanych do środowiska substancji, może stanowić podstawę orzekania w przedmiocie konieczności oceny oddziaływania na środowisko. Co więcej, zdaniem Sądu II instancji *istota* [przedmiotowej] *sprawy sprowadza się zatem do tego, czy w oznaczonym stanie faktycznym organy powinny ewentualnie przeprowadzić dodatkowe postępowanie dowodowe, nie zaś dojść do przekonania, że w oparciu o przedstawioną kartę informacyjną przedsięwzięcia brak jest potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.* W okolicznościach analizowanej sprawy, materiał dowodowy był kompletny i nie wymagał uzupełnienia, zatem w opinii tut. organu mógł stanowić pełnowartościową podstawę orzekania. Z tego też względu nie doszło do naruszenia art. 7 i 77 § 1 *kpa* oraz zasady szybkości i prostoty postępowania (art. 12 § 1 *kpa*), co zarzuca organowi I instancji strona, wskazując na *pominięcie możliwości ustalenia wymaganych informacji za pomocą uzupełnienia karty informacyjnej przedsięwzięcia.*

W odniesieniu do zarzutów sformułowanych w pkt 4 niniejszego postanowienia, wskazać należy, że organ I instancji prawidłowo, co do zasady, określił zakres raportu, uwzględniając rodzaje wariantów alternatywnych, zakres i metody badań, zakres i szczegółowość wymaganych danych oraz rodzaje oddziaływań i elementy środowiska wymagające szczegółowej analizy, czym zadośćuczynił wymaganiom art. 68 w związku z art. 63 ust. 4 *ustawy oos*. Jako zbędny uznać należy jednak pkt II. 9 i II.11 skarzonego postanowienia dotyczący odpowiednio wystąpienia katastrofy budowlanej i błędnie oznaczonej katastrofy naturalnej oraz możliwych konfliktów społecznych. Analiza konfliktów społecznych i możliwości wystąpienia ww. zdarzeń nadzwyczajnych jest bowiem obligatoryjnym w świetle art. 66 ust. 1 pkt 6 i 15 *ustawy oos* elementem raportu o oddziaływaniu na środowisko. Powoduje to, że bez odniesienia jej w jakikolwiek sposób do uwarunkowań omawianej sprawy, nie powinna być automatycznie przenoszona do postanowienia określającego zakres raportu. Tymczasem w uzasadnieniu swojego postanowienia organ I instancji nie wskazał, by realizacja inwestycji w jakiś szczególny sposób wiązała się bardziej z możliwością wystąpienia katastrofy budowlanej i naturalnej lub też konfliktów społecznych. Organ nie przywołał także pisma Stowarzyszenia Zwykłego Środowisko i Zdrowie (z datą wpływu do RDOŚ w Szczecinie 13 listopada 2017 r., tj. tuż przed wydaniem swojego rozstrzygnięcia), w którym Stowarzyszenie opiniuje negatywnie realizację inwestycji pod względem wymagań zdrowotnych, technicznych i budowlanych. W opinii GDOŚ, ze względu na ustanowienie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia (czym organ I instancji pośrednio zadośćuczynił żądaniu Stowarzyszenia), a także wobec braku jakichkolwiek innych sygnałów świadczących o szczególnym zainteresowaniu inwestycją społeczności lokalnej, brak jest potrzeby wskazywania w zaskarżonym postanowieniu dodatkowo, względem wymagań ustawowych, na konieczność przeprowadzenia pogłębionej analizy konfliktów społecznych. Mieć na uwadze należy także, że jednym z elementów przeprowadzonej w przedmiotowej sprawie oceny oddziaływania na środowisko będzie udział społeczeństwa, a ponadto organizacje społeczne korzystające z uprawnień organizacji ekologicznych zyskują ułatwienie w zakresie zgłaszania swoich uwag i wniosków. Wobec powyższego organ odwoławczy na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 *kpa* uchylił i umorzył w zakresie pkt II.9 i II.11 postanowienia postępowanie organu I instancji.

Odnośząc się do przyrodniczego zakresu *raportu oos* wyjaśnić należy, że badania monitoringowe muszą obejmować co najmniej jeden rok obserwacyjny. Jest to związane z faktem, iż skład awifauny i chiropterofauny, zarówno pod względem różnorodności gatunkowej, jak również notowanej liczebności czy wykorzystania przestrzeni powietrznej i siedlisk, jest zmienny w ciągu roku. Inaczej przedstawia się charakterystyka tych parametrów w okresie migracji wiosennej, sezonu lęgowego, migracji jesiennej czy zimowania. Aby uzyskać pełny obraz występowania ptaków i nietoperzy na przedmiotowym terenie, a dzięki temu przeprowadzić właściwą analizę oddziaływania rozpatrywanego przedsięwzięcia, niezbędne jest poznanie charakterystyki bytowania ornitofauny i chiropterofauny na badanym terenie podczas wszystkich, wskazanych powyżej, okresów fenologicznych: rozrodu, zimowania i obu czasów migracyjnych. W przeciwnym razie zebrany w tym względzie materiał dowodowy będzie niekompletny, a przeprowadzona w oparciu o niego ocena oddziaływania na awifaunę i chiropterofaunę zawierać będzie istotne braki i może pominąć negatywny wpływ, który wyniknie w innym okresie aktywności tych grup zwierząt. Strona w zażaleniu wskazuje, iż w okolicznościach niniejszej sprawy wystarczającym byłoby dokonanie badań ornitofauny i chiropterofauny w okresie największej aktywności, tj. w okresie m.in. od czerwca do października. Przy założeniu realizacji monitoringu w wyżej zaproponowany sposób pominięty zostałby ważny z punktu widzenia analizy oddziaływania okres m.in. okres migracji wiosennej lub aktywności ptaków zimujących w Polsce. Wobec powyższego, GDOŚ zmodyfikował pkt II.5 skarżonego postanowienia i w jego podpunktach oznaczonych lit. a i b wskazał na konieczność przeprowadzenia rocznego monitoringu przedrealizacyjnego. Podkreślić należy, że organ I instancji mimo jednoznacznie wyrażonych w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia oczekiwań w tym zakresie (por. str. 8 postanowienia z dnia 7 grudnia 2017 r.), w sentencji postanowienia ograniczył się tylko do użycia sformułowania *poszczególne fazy cyklu życiowego*.

Jeśli chodzi o oddziaływanie akustyczne, to organ I instancji jedynie w pkt II.10 skarżonego postanowienia wskazał na konieczność oceny wpływu przedsięwzięcia na klimat akustyczny, co ma szczególne znaczenie (w powiązaniu do pkt II. 6 skarżonego postanowienia) w kontekście oceny skumulowanego oddziaływania z innymi istniejącymi na tym terenie elektrowniami wiatrowymi. Uwarunkowania omawianego obszaru (liczne elektrownie wiatrowe, z których najbliższej położona jest w odległości ok. 500 m farma składająca się z 18 turbin, teren równinny) jednoznacznie wskazują, że oddziaływanie akustyczne skumulowane, mimo dotrzymania standardów jakości środowiska w odniesieniu do samego przedsięwzięcia, będzie znaczące. Zatem zarzut w zakresie nazbyt szerokiego określenia obowiązków wnioskodawcy względem oddziaływania akustycznego uznać należy za bezpodstawny. Podkreślić należy, że same przewidywania skarżącego (szczególnie bez udokumentowania powyższego odpowiednimi wynikami badań i analiz) w zakresie wykluczenia możliwości wystąpienia oddziaływania akustycznego ani nawet przewidywania tut. organu względem dotrzymania przez pojedynczą turbinę standardów jakości środowiska akustycznego (bez uwzględnienia oddziaływania skumulowanego) nie powodują ograniczenia ustawowo opisanego zakresu raportu. Zgodnie bowiem z art. 68 ust. 2 pkt 1 *ustawy oos*, organ ma możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości raportu wyłącznie jeśli chodzi o skutki niepodejmowania przedsięwzięcia, formę graficzną zagadnień, konflikty społeczne i propozycje monitoringu oddziaływania.

Nie można także zgodzić się całkowicie z zarzutem co do nazbyt szerokiego określenia zakresu raportu względem zagadnień wskazanych w pkt 3 i 6-12 zaskarżonego postanowienia. Po pierwsze,

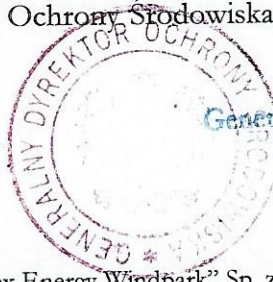
GDOŚ przyznał racje stronie w zakresie analizy konfliktów społecznych i możliwości wystąpienia katastrofy budowlanej i naturalnej i w tej części odpowiednio zreformował postanowienie z dnia 7 grudnia 2017 r. W pkt II.3 swojego rozstrzygnięcia RDOŚ w Szczecinie prawidłowo uwzględnił specyfikę przedmiotowego postępowania – tj. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla elektrowni wiatrowej, i związaną z tym konieczność weryfikacji założeń projektowych inwestycji w świetle *ustawy w zakresie elektrowni wiatrowych*. Jak wskazano wyżej, przedsięwzięcie może oddziaływać w sposób znaczący w tzw. efekcie skumulowanym, w tym także na krajobraz i klimat akustyczny, co czyni pkt II.6, II. 8 i II.10 skarżonego postanowienia całkowicie uzasadnionymi. Kwalifikacja przedsięwzięcia wykazała ponadto możliwość znaczącego oddziaływania na awifaunę i chiropterofaunę, zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji inwestycji, co prawidłowo skutkowało nałożeniem przez organ I instancji w pkt II.12 postanowienia obowiązku przedstawienia propozycji monitoringu w odniesieniu do środowiska przyrodniczego. W pkt II.7 postanowienia RDOŚ w Szczecinie, biorąc pod uwagę w szczególności oddziaływanie na przedmioty ochrony znajdujących się w pobliżu inwestycji obszarów Natura 2000, słusznie doprecyzował zakres i szczegółowość wymaganych danych.

W odpowiedzi na zarzuty sformułowane w pkt 7 i 8 niniejszego postanowienia podkreślić należy, że podstawę prawną postępowania obydwu instancji stanowią przepisy *ustawy oos*, które nie doznają żadnego ograniczenia względem zakresu *raportu oos* w przypadku inwestycji podlegających *ustawie w zakresie elektrowni wiatrowych*. Przywołane przez stronę przykłady rozstrzygnięć różnych organów administracji publicznej na potwierdzenie tezy o znikomym oddziaływaniu przedmiotowej inwestycji pozostają bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy. W polskim systemie prawnym opartym na modelu prawa kontynentalnego brak jest precedensu, a rozstrzygnięcia organów a nawet sądów w sprawach administracyjnych innych niż aktualnie prowadzona (tj. za wyjątkiem przypadków określonych mianem powagi rzeczy osądzonej) nie stanowią źródła prawa.

Podsumowując, wskazać należy, że podniesione w środku odwoławczym zarzuty w stosunku do skarżonego postępowania częściowo zasługiwały na uwzględnienie. Wobec czego organ odwoławczy korzystając z uprawnień wskazanych w art. 138 § 1 pkt 2 *kpa* w związku z art. 144 *kpa* uchylił skarżone postanowienie w części i w tym zakresie orzekł lub umorzył postępowanie I instancji, a w pozostałym zakresie utrzymał w mocy ww. postanowienie. Bezspornie jednak, w ocenie tut. organu, realizacja planowanej farmy wiatrowej w świetle kryteriów wskazanych w art. 63 ust. 1 *ustawy oos*, wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie jest ostateczne w administracyjnym toku instancji. Na postanowienie służy stronie skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania postanowienia.

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Zastępcy Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska

Marek Kajs

Otrzymują:

1. Grzegorz Gawrych – pełnomocnik „Vortex Energy Windpark” Sp. z o.o., pl. Rodła 8, 70 – 419 Szczecin,

2. Pozostałe strony postępowania na podstawie art. 49 *kpa* w związku z art. 74 ust. 3 *ustawy o oś*, poprzez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób publicznego ogłaszania, w:

- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00 – 922 Warszawa,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71 – 637 Szczecin,
- Urząd Gminy Bielice, ul. Niepokalanej 34, 74-202 Bielice.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71 – 637 Szczecin.